
**ԱՅՈՒՆԻ ՆԱԽԱԳԻՏՈՒՄԸ ԴՈՒԿԱՍԻ
ԱՐԵՎԵԼԱՀԱՅԵՐԵՆ ԵՎ ԳՐԱԲԱՐ ԱՎԵՏԱՐԱՆՆԵՐՈՒՄ**

ԴՈՒԿԱՍՅԱՆ Ս. Վ.

Ղուկասի Ավետարանը Նոր Կտակարանի գրքերից երրորդն է, երրորդն է նաև ըստ բաժանված գլուխների քանակի: Վերջինը Յովհաննեսի Ավետարանն է: Ղուկասի Ավետարանը նույնպես հասցեագրված է բոլորիս, ուստի պարունակում է հաղորդակցական բոլոր տիպերը, այդ թվում նաև հարցական կառույցները: Մյուս Ավետարանների պես բազմաշերտ ու գեղեցկակառույց են Ղուկասի Ավետարանի նախադասությունները:

Ղուկասի Ավետարանի հարցական նախադասությունները մենք ուսումնասիրել ենք ըստ արևելահայերեն Աստվածաշնչի օրինակների, սակայն զուգահեռաբար տալիս ենք նաև գրաբար տարբերակները, որպեսզի գաղափար կազմենք, թե ինչ տեսք ունեն դրանք հին հայերենում: Ժամանակակից գրական արևելահայերենի հարցումները քաղված են Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի հրատարակած 1994 թ. Աստվածաշնչից, իսկ գրաբարյանը՝ Հայաստանի Աստվածաշնչային ընկերության՝ 1997 թ. հրատարակածից: Նշենք, որ Ավետարանների հարցական նախադասությունները ոչ միայն միաբնեռ են (մեկ հարցում պարունակող)՝ կառուցվածքային բազմատեսակ դրսևորումներով, այլև՝ բազմաբնեռ (երկու, երեք, անգամ չորս և հինգ հարցում պարունակողներ)՝ իրենց տարատեսակներով հանդերձ: Դեռ ավելին, Ավետարաններում կան այնպիսի հարցական նախադասություններ, որոնք իրենց հաղորդակցային նպատակադրմամբ, կառուցվածքով և որոշակի պատասխաններ պահանջելով՝ հանդես են գալիս որպես ինքնուրույն հարցատեսակներ, որպիսիք չենք հանդիպել ո՛չ լեզվաբանական և ո՛չ էլ, մանավանդ, գեղարվեստական գրականության մեջ (գուցե և կան): Այսպիսի երկու հարցատեսակներ կան Մատթեոսի Ավետարանում, որոնցից առաջինը ինչու-որ, այդ-ոչ հարցումների մի ուրույն միացություն է, որն անվանում ենք երկկերպ հարցում, օրինակ՝ «Ապա ի՞նչ տեսնելու ելաք. մի մարգարե՞...» (Մատթ., 11, 9), իսկ երկրորդը ինչու-որ և ընտրանքային հարցումների մի ուրույն միացություն է, որն անվանում ենք երկկերպ ընտրանքային հարցում, օրինակ՝ «...Հովհաննեսի մկրտությունը որտեղի՞ց էր՝ երկնքի՞ց, թե՞ մարդկանցից» (Մատթ., 21, 25):

Մարկոսի Ավետարանում երկկերպ և երկկերպ ընտրանքային հարցումներ չկան, սակայն սովորական ընտրանքային հարցումների կողքին (Սուրենի՞ն տեսար, թե՞ Աշոտին) կան ընտրանքային հարցման երկու այնպիսի տեսակներ ևս, որոնք իրենց գործառնությամբ նույնպես հանդես են գալիս որպես ինքնուրույն հարցատեսակներ: Առաջիններն անվանում ենք զույգ ընտրանքայիններով, օրինակ՝ «...Արդ, արթո՞ւն կացեք, որովհետև չգիտեք, թե տանտերը երբ կգա՝ երեկոյա՞ն, թե՞ կեսգիշերին, արլորականչի՞ն, առավոտյան

դեմ» (Մարկ., 5,35), իսկ երկրորդները՝ երկկերպ գույգ ընտրանքայիններով հարցումներ, օրինակ՝ «Շաբաթ օրով ի՞նչ բան է օրինավոր անել. բարի գո՞րծ գործել, թե՞ չարիք անել. մի հոգի ազատել, թե՞ կորստյան մատնել (Մարկ., 3,4): Իսկ Ղուկասի Ավետարանում կան և՛ երկկերպ հարցումներ, և՛ երկկերպ ընտրանքային հարցումներ, և՛ երկկերպ գույգ ընտրանքայիններով հարցումներ: Այստեղ նույնպես կան սովորական ընտրանքային հարցումներ: Ղուկասի Ավետարանի երկկերպ հարցումները բովանդակությամբ նույնն են, ինչ Մատթեոսի Ավետարանինը, միայն՝ բառային կազմով քիչ փոխված, օրինակ՝ «Ի՞նչ տեսնելու համար դուրս եկաք անապատ. քամուց շարժվող մի եղե՞գ (Ղուկ., 7,24) և «Հապա ի՞նչ տեսնելու համար դուրս եկաք. փափուկ զգեստներով զարդարված մի մա՞րդ. ...» (Ղուկ., 7,25):

Բերենք նաև Ղուկասի Ավետարանի մյուս երկու հարցումները՝ երկկերպ ընտրանքային հարցում, օրինակ՝ «...Ո՞վ է մեծ. սեղան նըստողը, թե՞ սպասավորը» (Ղուկ., 22,27) և երկկերպ գույգ ընտրանքայիններով հարցում, օրինակ՝ «Ես ձեզ մի բան հարցնեմ. շաբաթ օրը ի՞նչ բան է օրինավոր անել՝ բարի՞ գործ անել, թե՞ չար գործ, մի հոգի՞ փրկել, թե՞ կորստեան մատնել» (Ղուկ., 6,9):

Եթե համեմատելու լինենք առաջին երեք՝ Մատթեոսի, Մարկոսի և Ղուկասի Ավետարանների հարցական նախադասությունները, ապա կարող ենք ասել, որ դրանցում, շատ չնչին բացառությամբ, օգտագործված են միևնույն հարցատեսակները. բոլորից շատ գործածված են ինչու-որ հարցումները, հետո՝ ավելի քիչ այո-ոչ հարցումները, ապա՝ շատ ավելի քիչ եղանականիշ հարցումները, իսկ հետո՝ զգալի քիչ մյուս հարցումները:

Ղուկասի Ավետարանում կա 31 այո-ոչ հարցում, որից 18-ը՝ միաբևեռ, իսկ 11-ը՝ բազմաբևեռ: Բազմաբևեռ հարցումներից 2-ը կազմված են երկու այո-ոչ հարցական նախադասություններից, 9-ը՝ ինչու-որ և այո-ոչ, որոնցից երեքը թերի այո-ոչ հարցումներ են ու հանդես են գալիս երկկերպ հարցումների կազմում (7,24 : 7,25 : 7,26):

ՄԻԱԲԵՎԵՌ ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ: Ինչպես ասացինք, միաբևեռ այո-ոչ հարցումները Ղուկասի Ավետարանում 18-ն են, որոնք ունեն պարզ և բարդ կառուցվածքներ՝ համադասական և ստորադասական հարաբերություններով արտահայտված:

ա) Պարզ կառուցվածքի և առանց կոչականի հարցումներ.

1. Եվ բոլորը վկայում էին ու զարմանում նրա բերանից ելած շնորհալի խոսքերի վրա ու ասում. «Սա Յովսեփի որդին չէ՞» - Եւ ամենեքին վկայէին նմա, եւ զարմանային ընդ բանս շնորհացն որ ելանէին ի բերանոյ նորա, եւ ասէին, ո՞չ սա է որդին Յովսեփայ (4,22):

2. Եվ ամենքը միասին ասացին. «Ուրեմն դու Աստծու Որդի՞ն ես» - Եւ ասեն ամենեքեան, Ուրեմն դու ես Որդի՞ն Աստուծոյ (22,70):

3. Իսկ Պիղատոսը հարցրեց նրան և ասաց. «Հրեաների թագավորը դո՞ւ ես» - Իսկ Պիղատոս եհարց զնա եւ ասէ, դո՞ւ ես թագաւորն Հրէից (23,3):

4. Եվ մինչդեռ ուրախությունից չէին հավատում և զարմացած էին, ասաց նրանց. «Այստեղ ուտելու բան ունե՞ք» - Եւ մինչդեռ տակաւին չհաւատային ի խնդութենէն եւ զարմացեալ էին, ասէ ցնոսա, ունի՞ք ինչ կերակուր աստ (24,41):

բ) Պարզ կառուցվածքի՝ կոչականով հարցումներ.

1. Երբ նրա շուրջը գտնվողները տեսան եղածը, նրան ասացին. «Տեր, սրով նրանց հարվածե՞նք» - Իբրեւ տեսին որ զնովան էին որ ինչ եղեն, ասեն ցնա, Տեր, հարցո՞ւք ցնոսա սրով (22,49):

2. Հիսուս նրան ասաց. «Հուդա՛, համբուրելո՞վ ես մատնում մարդու Որդուն» - Ասէ ցնա Յիսուս, Յուդա, համբուրելո՞վ մատնես զՈրդի մարդոյ (22,48):

գ) Համադասական հարաբերությամբ հարցումներ.

1. Եվ դառնալով կնոջ կողմը՝ Սիմոնին ասաց. «Տեսնո՞ւմ ես այս կնոջը. մտա քո տունը, ոտքերիս համար ջուր չտվիր, իսկ սա իր արտասուքներով թրջեց իմ ոտքերը եւ իր մազերով սրբեց» - Եւ դարձեալ ի կինն կողմն, ասէ ցՍիմովն, Տեսանե՞ս զայս կին, մտի ի տուն քո, ջուր ոտից իմոց ոչ ետուր. իսկ սա արտասուօք իւրովք եթաց զոտս իմ, եւ հերով իւրով ջնջեաց (7,44):

2. Իսկ կախված չարագործներից մեկը հայիոյում էր նրան և ասում. «Դու չե՞ս Քրիստոսը. փրկի՛ր ինքդ քեզ և մեզ» - Իսկ մի ոմն ի կախելոց չարագործացն հայիոյեր զնա եւ ասէր, Ո՞չ դու ես Քրիստոսն, փրկեա զանձն քո եւ զմեզ (23,39):

3. Եվ իր վրա եկած քահանայապետներին, տաճարի իշխանավորներին և ծերերին ասաց. «Ինչպես ավագակի՞ վրա եք գալիս սրերով ու մահակներով. միշտ ձեզ հետ էի տաճարում, և դուք ինձ վրա ձեռք չերկարեցիք. սակայն այս է ձեր ժամը և խավարի իշխանության գործությունը» - Եւ ասէ ցեկեալսն ի վերայ նորա, ցքահանայապետսն և ցիշխանս տաճարին եւ ցծերսն, Իբրեւ ի վերայ աւագակի՞ ելէք սուսերօք եւ բրօք: Հանապազ ընդ ձեզ էի ի տաճարին, եւ ոչ ձգեցէք ձեռս յիս, այլ այս է ձեր ժամ եւ իշխանութիւն խաւարի (22, 52-53):

դ) Մեկ և երկու ստորադասական հարաբերությամբ հարցումներ.

1. Երբ ճանապարհ էր ընկել դեպի Երուսաղեմ, մեկը նրան ասաց. «Տե՛ր, սակավաթի՞վ են նրանք, որ փրկվելու են» - Եւ ճանապարհ արարեալ յԵրուսաղեմ, Ասէ ոմն ցնա, Տեր, եթէ սակա՞ւք իցեն որ ապրելոց իցեն (13,22,23):

2. Նրա ընկերը նրան սաստելով՝ պատասխան տվեց և ասաց. «Աստծուց չե՞ս վախենում, դու, որ նույն պատիժն ես կրում» - Պատասխանի ետ ընկերն սաստելով նմա եւ ասէ, Չերկնչի՞ս դու յԱստուծոյ, զի ի նմին պատժի կաւ (23,40):

3. Իսկ Պիղատոսը, երբ լսեց Գալիլիայի մասին, հարցրեց, թե այդ մարդը գալիլիացի՞ է - Իսկ Պիղատոս իբրեւ լուաւ զԳալիլէէ, եհարց եթէ Գալիլիացի՞ իցէ այրն (23,6):

4. Նա պատասխանեց նրանց և ասաց. «Կարծո՞ւմ եք, թե այն գալիլիացիները, որոնք այդպիսի պատահարների ենթարկվեցին, ավելի մեղավոր էին, քան բոլոր գալիլիացիները» - Պատասխանի ետ եւ ասէ ցնոսա, Համարի՞ք եթէ այն Գալիլեացիք եղեն մեղաւորք քան զամենայն Գալիլեացիս, զի զայնպիսի անցս կրեցին (13,2):

5. Նա պատասխանեց նրանց և ասաց. «...Կամ նրանք՝ այն տասնութ մարդիկ, որոնց վրա Սիլովամում աշտարակը փուլ եկավ և սպանեց նրանց, կարծո՞ւմ եք, թե ավելի մեղապարտ էին, քան Երուսաղեմում բնակվող բոլոր մարդիկ» - Պատասխանի ետ եւ ասէ ցնոսա, ...Կամ նոքա ութուտասանքն յորոց վերայ աշտարակն անկաւ ի Սելովամ եւ սպան զնոսա, համարի՞ք եթէ նոքա պարտապանք եղեն քան զամենայն մարդիկ որ բնակեալ են յԵրուսաղեմ (13,2,4):

6. Եվ Տէրն ասաց. «...Կարծում եք, թե երկրին խաղաղություն տալու եկա. ո՛չ, ասում եմ ձեզ, այլ բաժանում. որովհետև մեկ տան մեջ այսուհետև հինգ հոգի իրարից բաժանված պիտի լինեն. երեքը երկուսի դեմ, և երկուսը՝ երեքի» - Եւ ասէ Տէր. «...Հատարիք եթէ խաղաղութի՞ւն եկի տալ յերկիր. ոչ, ասեմ ձեզ, այլ բաժինս: Զի եղիցին յայսմ հետէ հինգ ի տան միում բաժանեալք, երեքն՝ յերկուց, եւ երկուքն՝ յերից» (12,42,51-52):

Վերջին օրինակում «Կարծում եք, թե երկրին խաղաղություն տալու եկա» հարցումը նախադասության մյուս մասից անջատված է կետով, այնինչ, կարծում ենք՝ այն շատ ինքնուրույն միավոր է, և պետք է դրանից հետո վերջակետ դրվեր, մանավանդ որ նախադասության մյուս հատվածը փաստորեն նրան տրվելիք պատասխանն է: Այս է պատճառը, որ այս հարցումը այստեղ դիտարկեցինք:

ե) Ստորադասական և համադասական հարաբերությամբ հարցումներ.

1. Երբ նրա աշակերտները՝ Հակոբոսը և Հովհաննեսը, այդ տեսան, ասացին. «Տե՛ր, կամենո՞ւմ ես, որ ասենք, և երկնքից կրակ իջնի ու բնաջինջ անի նրանց» - Իբրեւ տեսին աշակերտքն, Յակովբոս եւ Յովհաննէս, ասեն, Տէ՛ր, կամի՞ս զի ասասցուք, եւ իջցէ հուր յերկնից եւ սատակեսցէ զնոսա (9,54):

2. Իսկ Մարթան, որ զբաղված էր տնային շատ գործերով, եկավ կանգնեց նրա մոտ և ասաց. «Տե՛ր, քեզ փույթ չէ՞, որ քույրս ինձ մենակ է թողել ծառայության մեջ. արդ, ասա՛ դրան, որ օգնի ինձ» (10,40) (գրաբարում այս համարը չկա)

զ) Տարակառուցվածք հարցում.

1. Հիսուս նրանց պատասխանեց և ասաց. «Դուք չե՞ք կարդացել, թե ինչ արեց Դավիթը, երբ քաղց զգաց ինքը և նրանք, որ նրա հետ էին. թե ինչպես նա մտավ Աստծու տունը, կերավ առաջավորության հացը և տվեց նրանց, որ իր հետ էին. մինչդեռ, բացի քահանայապետներից, ոչ ոքի չէր թույլատրված ուտել այն» - Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս եւ ասէ. «Չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր զոր արարն Դաւիթ, յորժամ քաղցեալն ինքն եւ որ ընդ նմայն էին: Զիա՞րդ եմուտ նա ի տունն Աստուծոյ, եւ զհացն զառաջաւորութեան եկեր եւ ետ այնոցիկ որ ընդ նմայն էին. զոր ոչ էր օրէն ումեք ուտել, բայց միայն քահանայապետիցն» (6,3-4):

ԲԱԶՄԱԲԵՎԵՌ ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ: Ներկա բաժնում քննարկվելիք հարցումները երկրենե են, որովհետև սրանք բաղկացած են երկու հարցական նախադասություններից, երկուսը՝ երկու այո-ոչ, վեցը՝ ինչու-որ և այո-ոչ հարցումներից: Այս նախադասությունների կազմում կան 10 այո-ոչ հարցումներ:

ա) Երկու **այո-ոչ** հարցումներից բաղկացած նախադասություններ.

1. Եվ Տերն ասաց. «...Իսկ Աստված արդարություն չի՞ անի իր այն ծառաներին, որոնք գիշեր և ցերեկ աղաղակում են. և նրանց հանդեպ միայն համբերատա՞ր կը լինի» - Եւ ասէ Տէր. «...Իսկ Աստուած ո՞չ առնիցէ վրէժխնդրութիւն ծառայից իւրոց որ աղաղակեն առ նա ի տուէ եւ ի գիշերի, եւ երկայնամիտ միայն լինիցի առ նոսա» (18,7):

2. Տերը նրան պատասխանեց և ասաց. «Կեղծավորնե՛ր, ձեզնից յուրաքանչիւր ոք շաբաթ օրով իր եզը կամ էջը մսուրից չի՞ արձակում և չի՞ տանում ջուր տալու» - Պատասխանի ետ նմա Տէր եւ ասէ, Կեղծաւորք, իւրաքանչիւր ոք ի ձենջ ի շաբաթու ո՞չ արձակէ զեզն իւր կամ զէջ ի մսրոյ եւ տանի տայ ջուր (13,15): Այս օրինակի գրաբար տարբերակում միայն մեկ այո-ոչ հարցում կա:

բ) **Ինչու-որ** և **այո-ոչ** հարցումներից կազմված երկրենե հարցական նախադասություններ.

1. Եվ նա պատասխանեց նրանց. «Ինչո՞ւ էիք ինձ փնտրում, չըգիտե՞իք, թե Ես Հորս տանը պետք է լինեմ» - Եւ ասէ ցնոսա, Զի՞ խնդրէիք զիս, ո՞չ գիտէիք եթէ ի տան Հօր իմոյ պարտ է ինձ լինել (2,49):

2. Հիսուս պատասխանեց և ասաց. «Սրանք տասն էլ չմաքրվեցի՞ն. իսկ արդ, ինը ո՞ւր են, որ չվերադարձան՝ փառք տալու համար Աստծուն, բացի միայն այս օտարազգի մարդուց» - Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ, Ո՞չ տասն սոքա սրբեցան, իսկ արդ ինունքն ո՞ւր են, Զի ոչ գտան դառնալ տալ փառս Աստուծոյ, բայց միայն այլազգիս այս (17,17-18): Այս օրինակի աշխարհաբար և գրաբար տարբերակների հարցականությունը տարբեր կերպ է արտահայտված:

3. Եվ նրա հետ շատ ժողովուրդ էր գնում. նա դարձավ և ասաց նրանց. «Կամ ո՞ր թագավորը, եթե գնա պատերազմելու մի այլ թագավորի դեմ, նախ չի նստի և խորհի, թե տասը հազարով կը կարողանա՞ դիմադրել նրան, որ իր վրայ քսան հազարով է գալիս» - Եւ երթային ընդ նմա ժողովուրդք բազումք. դարձաւ եւ ասէ ցնոսա, Կամ ո՞ր թագաւոր երթեալ տայցէ պատերազմ ընդ այլում թագաւորի, եւ ոչ նստեալ նախ խորհիցի, եթէ կարո՞ղ իցէ տասն հազարաւ դեմ ունել զայնորիկ որ գայցէ ի վերայ նորա քսան հազարաւ (14,25,31):

4. Եվ ժողովարանում մի մարդ կար, որին բռնել էր մի պիղծ դևի չար ոգին. սա բարձր ձայնով աղաղակեց և ասաց. «Թո՛ղ տուր մեզ, Հիսուս Նազովրեցի, ի՞նչ ես ուզում մեզնից. մեզ կորստյան մատնելո՞ւ եկար. գիտենք, թե ով ես, Աստծու սուրբն ես դու» - Եւ էր ի ժողովրդեանն այր մի զոր ոյներ այս դիւի պղծոյ, եւ աղաղակեաց ի ձայն մեծ ասէ, Թուլացո, զի՞ կայ մեր եւ քո, Յիսուս Նազովրեցի,

եկիր կորուսանե՞լ զմեզ. գիտեմք զքեզ ով ես, Սուրբդ Աստուծոյ (4,33-34):

5. Եվ նրա հետ շատ ժողովուրդ էր գնում. նա դարձավ և ասաց նրանց. «... Ձեզնից ո՞վ, եթե կամենա աշտարակ շինել, նախ նստելով չի հաշվի իր ծախսերը, թե ավարտելու համար բավական դրամ ունի՞, որպեսզի, գուցե, երբ հիմնը դնի և չկարողանա ավարտել, բոլոր նրանք, որ տեսնեն, չսկսեն նրան ծաղրել և ասել, թե՝ այս մարդը սկսեց կառուցել և չկարողացավ ավարտել» - Եւ երթային ընդ նմա ժողովուրդք բազումք. դարձաւ եւ ասէ ցնոսա, Ո՞վ ոք ի ձենջ կամիցի շինել աշտարակ, եւ ոչ նախ նստեալ համարիցի զծախսն, եթէ ունիցի՝ բաւական ի կատարումն. Ձի գուցէ իբրեւ արկանիցէ հիմն եւ ոչ կարիցէ կատարել, ամենեքին, որ տեսանիցեն, սկսանիցին ծաղր առնել զնա, Եւ ասել թէ Այս այր սկսաւ շինել, եւ ոչ կարաց կատարել (14,25,28-30):

6. Եվ Տերն ասաց. «... Իսկ ձեզնից ո՞վ, որ հողագործ կամ հովիվ ծառա ունի, երբ սա ագարակից տուն մտնի, նրան կասի իսկույն՝ անցիր սեղան նստիր. այլ նրան չի՞ ասի՝ պատրաստի՛ր, ինչ ընթրելու եմ, և գոտի կապած՝ ծառայի՛ր ինձ, մինչև որ ուտեմ և խմեմ, և ապա կուտես և կը խմես դու» - Եւ ասէ Տեր, Իսկ ո՞վ ոք ի ձենջ, որ ունիցի ծառայ հողագործ կամ հովիւ, որ իբրեւ մտանիցէ յագարակէ, ասիցէ ցնա վաղվադակի, թէ Անց բազմեաց. Այլ ո՞չ ասիցէ ցնա թէ Պատրաստեա զինչ ընթրելոց իցեմ, եւ գոտի ածեալ պաշտեա զիս, մինչեւ կերայց եւ արբից. եւ ապա կերիցես եւ արբցես դու (17,6,7):

Այսպիսով, 1. Ղուկասի Ավետարանում գործածված են վեց հարցատեսակները՝ ինչու-որ, այո-ոչ, եղանականիշ, երկկերպ, ընտրանքային, երկկերպ ընտրանքային հարցումներ: 2. Հարցական նախադասություններից Ղուկասի Ավետարանում գործածված չեն կցորդային (Ինչ լավ օր է, չէ՞), համեմատական (Գերադասելի չէ՞ կարդալ, քան գրել) և լրացուցիչ (Այսօր աշխատե՞լ ես: - Այո: Իսկ գիշերը քնե՞լ ես: - Մի քիչ) հարցումները: 3. Ղուկասի Ավետարանում նույնպես բոլորից շատ գործածված են ինչու-որ, հետո՝ այո-ոչ, ապա՝ եղանականիշ, ավելի հետո՝ ընտրանքային, ապա՝ երկկերպ հարցումները, իսկ վերջում՝ երկկերպ ընտրանքային հարցումները:

4. Ինչպես Մարկոսի, այնպես էլ Ղուկասի Ավետարանում կա 31 այո-ոչ հարցում, որից 18-ը միաբնեռ են, իսկ 13-ը բազմաբնեռների կազմում են:

5. Միաբնեռ հարցական նախադասությունները կազմված են պարզ և բարդ կառուցվածքի հարցումներից՝ համադասական, ստորադասական ու համադասական և միաժամանակ ստորադասական հարաբերություններով արտահայտված:

6. Ղուկասի Ավետարանում կա ութ երկբնեռ կամ բազմաբնեռ հարցական նախադասություն՝ երկուսը՝ բաղկացած երկու այո-ոչ, իսկ վեցը՝ ինչու-որ և այո-ոչ հարցումներից:

**ВОПРОСИТЕЛЬНЫЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ В ВОСТОЧНОАРМЯНСКОМ
И ДРЕВНЕАРМЯНСКОМ ВАРИАНТАХ ЕВАНГЕЛИЯ ОТ ЛУКИ**

ГУКАСЯН С. В.

Резюме

В Евангелии от Луки большая часть вопросительных предложений содержит местоименные вопросы: вопросов типа “да-нет” значительно меньше, их всего 31, из коих 18-однополюсные, т. е. более одного. Из многополюсных вопросов два составлены с двумя вопросительными предложениями типа “да-нет”. Сложных вопросов (в основном сложноподчиненных предложений) больше, нежели простых.